ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони̂.

Ч. 26. Чернівці, дня 8. липня (25.) червня 1904. Рік VII.

До руского народу на Буковині.

Правибори скінчили ся а виборцями вийшли понайбільше прихильники наших славних приятелїв народу, котрих щирі народолюбцї з кождого повіту поставили кандидатами на послів до краєвого сойму. Тими народними кандидатами є наші славні дотеперішні посли а з нових людий такі, що будуть разом з ними щиро дбати про добро народу.

Нашими народними кандидатами є:

на повіт Кіцманьский

професор Єротей Пігуляк,

на повіт Садаґурский

професор др. Стефан Стоцкий,

на повіт Вижницкий

Николай Василько,

на повіт Станівский

господар Тодор Левіцкий,

на повіт Заставнецкий

р. суд. Филимон Калитовский,

на повіт Серетский

радник суду Артур Малик.

Панове виборці!

Хто з Вас не знає наших старих послів, щирих і вірних приятелів мужицкого сардака, невтомимих неустрашимих, незломних борців за ліпшу долю хліборобского стану? Імя наших народних послів голосне на весь широкий руский край, воно славне ізза їх невсипучої праці в користь руского народу, а плоди їх тяжкої роботи-борби видніють уже по усїх усюдах.

Недавно тому, бо ледво кільканацять літ, не було ще в краєвім соймі нїодного руского посла. Тогди то не чути було в сїй раді нї одного голосу, що був би обізвав ся хоч одним словом за руским народом, за правдою і кривдою руского хлібороба-мужика. Аж посол Пігуляк а відтак посол Стоцкий вибороли собі перші місце в соймі, де лиш засїдали чужі і ворожі нам пани-дїдичі. Наші рускі посли обізвали ся перші за мужицким станом, що пропадав у темнотї і біднотї. За сими першими заступниками руского народу увійшли небавом до сойму ще другі два посли Василько і Левіцкий, і всї чотири разом провадили горячу борбу з кривдниками-ворогами. І хоч їх було лише чотири на 31 то їх мозольна праця не пропала марно, бо за ким правда, за тим і Бог. І вже за такий короткий час удало ся нашим ревним послам-робітникам здобути не одно, щоби зменьшити людску темноту і бідноту. І так, коли ряд став напирати на більшу просьвіту народу, засновуючи й розширюючи школи, тогди наші посли домагали ся, аби краєвий гріш, який складає увесь нарід а найбільше руский мужик, не йшов, як бувало, лиш на нїмецкі та волоскі школи але щоби з того гроша закладали й розширяли школи й по руских селах. Заразом жадали наші посли, щоби дїдичі платили на будову шкіл не одну пятину, як доси а рівну пайку, як громади, себто 10 процент від податку. Але на дармо: пани і їх попихачі, що мали більшість в соймі, не допустили до того. Поки се вдасть ся в новім соймі, як будуть мати більшість наші народні заступники, зроблено громадам полекшу тим, що на будову шкіл дають більші безпроцентові позички і на 20 років, чого доси не було.

А коли в цїлім цїсарстві стали поліпшати плату учителям та прийшла черга і на наш край, то наші посли домагали ся й переперли, щоби на сей для просьвіти народу конечний видаток не накладати більшого податку на нарід, але аби сей новий видаток покривати з податку за горівку і пиво.

Коли передом були в краю всї висші школи лише нїмецкі, з котрих річно виходило ледво кількох і то знїмчених Русинів, що не мали й не мають серця до народу, ба приставали до наших найгірших ворогів, то наші рускі посли постарали ся о другу ґімназию в Чернівцях, де рускі дїти вчать ся багато лекше, бо на половину по руски, так що тепер є в тій школї замість кількадесять вже кількасот головно мужицких дїтий, з котрих як раз сего року вийде не кілька як бувало а кількадесять у люди. Отсї гарні успіхи помогли нашим послам виєднати ще одну ґімназию в Кіцмани, що власне сеї осени буде отворена. Таким способом з часом богато людских дїтий не тільки уступить ся з тїсної мужицкої нивки, де з голоду млїє, але й вийде у люди, котрі своєю наукою і щирою працею двигнуть руский нарід з темноти і біди. Згадаємо ще про рільничу школу у Кіцмани, про сотню читалень, „Сїчий" і других просьвітних товариств, про тисячі книжочок для народу і молодїжи, про три бурсї для школярів і школярок, про нові стіпендиї для руских учеників середних і висших шкіл, а стане всім ясно кілько то добра завдячуємо нашим руским послам, що дбали і дбають неустанно, аби просьвітити руский нарід сьвітлом науки, найважнїйшим даром Божим, без якого богаті біднїють а бідні пропадають, як се бачимо день у день по собі, що з темноти сходимо на біду, бачимо по других, що голі зайшли до нас, а через науку-просьвіту збогатїли й запанували над нами.

Чим є школа для молодих, тим є церква для старших. Чим учитель є для дїтий, тим сьвященник для великих. Але

коли учителї взяли ся ревно вчити молодїж ба стали і батькам своїх учеників щирими приятелями-порадниками, то число щирих до народу панотцїв не то не зростало, але й на місце тих руских панотцїв, що вмирали, насилала консистория руским громадам попів-румунїзаторів, що не то не мають серця до руского народу, що не тілько обдирають нарід з послїдного, але раді-б вирвати єму й его мову-душу з груди. І против сих ворогів стали наші рускі посли до борби, жадаючи для руского народу щирих руских отцїв духовних. І сї домаганя наших заступників довели до лїпшого. Маємо вже навіть в консисториї двох радників-Русинів, а в найвисшій школї, з якої виходять панотцї, маємо двох-професорів-Русинів а й семинаристів-Русинів прибуває й прибувати ме там чим раз більше. І кривди меньше вже дізнає нарід від чужих попів, що боять ся острого суду наших послів. Так то і в православній церкві на Буковинї іде поволи до лїпшого, а все то єдино і тільки завдяки нашим щирим послам, що не побояли ся сказати терпку правду в очи навіть самому Митрополитови.

Дбаючи за душу людску в церкві і школї, не забували наші щирі заступники і за тїлесне добро народу, старали ся зменьшити і злекшити всякі тягарі а збільшити доходи, прибуток народу. Ми вже сказали про полекші видатків на школи, а до того додати би, що вже знесено рогатки на цїсарских дорогах та ухвалено знести рогатки і на повітових дорогах і замінити їх на краєві, щоби не господарили ними повітові дорогові комітети, що дорого коштує. На самій ревізиї катастру ґрунтового зменьшили наші посли податок руских громад о **двіста тисяч корон.** Заложено вже до сто руских кас райфайзеньских і підготовлено краєвий банк хлїборобский, через що вже тепер мужицкий кредит такий легкий і дешевий, як не був нїколи, бо тисячі проценту, що пішли би були в чужі кишенї, остали в мужицкій мошенцї. І кошта шпитальні перенесено з плечий громадских на край. Цїна соли тепер вже завсїгди однакова і т. д. І ще багато иньших тягарів людских зменьшено, хоч видатки краєві ростуть невпинно, але йдуть вже на такі справи, як дороги, мости і другі для всего народу потрібні справи а не як бувало, на паньскі примхи.

Зменьшаючи мужицкі тягарі, подбали наші посли о зріст мужицких добутків. І так заложено раду культури, що спомагає рільництво, садівництво і плекане худоби тисячами з цїсарскої (державної) каси. Засновано на те й спілки господарскі по всїх повітах і назначено нових вандрівних учителїв господарских. Знесено примус засаджувати викорчовані лїси. І зарібки добрі прибули бідним людем а доходи заможним із цукроварень, яких стали в краю аж дві. Одним словом за короткий час, від коли в соймі є й щирі наші мужицкі посли зроблено тілько для хлїборобів, як нїколи, від коли є сойм на Буковинї. А кілько то нових порядків настало за той час у нашім краю в користь народу. В краєвім видїлї і в громадских видїлах господарять ретельнїйше і ощаднїйше, як бувало, бо наші посли дивлять ся всїм добре на пальцї, і де лиш найдуть який нелад, то не дарують его хочби не знати кому, пильнують і шанують добро людске більш своего власного.

А яку то велику заслугу поклали наші посли коло руского народу, уряджуючи на нашім краю численні віча і збори! На них осьвідомлювали они наш нарід, на них учили они его, які він має права, аби він не був на кождім кроцї помітуваний і кривджений, але аби за свій піт, за свій труд, за свою кров, мав своє право. А се як раз найбільше болить наших ворогів, що хотїлиби держати мужиків у вічній темнотї, у вічній неволи.

А кілько то людскої кривди усунули наші посли-приятелї крім того. Хто коли небудь був у хатї наших послів, особливо в день ярмарочний, той мав нагоду бачити і чути, кілько то людий заходить до них день у день від ранного ранку до пізної ночи о пораду і поратунок. Нема вже села на Буковинї, де би не був хоч один чоловік, котрому наші посли не дали поміч або хоч раду в біді, в припадку.

Кілько то вони набігали ся по усїх усюдах не лише за громадскою справою але навіть за поодиноких людий, ратуючи, помагаючи і радячи, що тільки можна було, не жалуючи нїколи нїкому нїякого труду.

Панове громада!

Оттому то, за отсю щиру раду і поміч, для хлїборобів, за таку неустрашиму борбу наших послів з усїма великими і можними ворогами народу не злюбили, зненавидїли їх ті вороги, що, доки не було наших послів у соймі, годували ся потом і кровию темного народу. Оттому то заходять ся ті вороги з усїх сил, ба й грубими грішми, щоби позбути ся щирих мужицких заступників із сойму а на їх місце посадити там своїх послушників-наймитів, котрі би не тільки мовчки приглядали ся людскій кривдї але, як бувало, ще й помагали їм панувати над мужиками, забирати послїдне мужицке майно, що ще остало, запрячи відтак бездомних і беземельних жебраків у ярмо, щоби орали за жебрачу плату широкі паньскі ниви.....

Що варта наші посли, се видите хочби з того, що мужицкі пявки не жалують тисяч на піятики і підкупства против наших мужицких приятелїв-послів. А щоби тим лекше зловити темний нарід у свої сїти-капкани, наймили вони виродків руского народу і поставили їх кандидатами против наших послів, знаючи добре, що як би поклали кандидатами чужих людий, то нікого би не ошукали. Тому дібрали вони собі до своїх ворожих сокир топорища з руского дерева. Подивіть ся і придивіть ся, панове громада, лише, хто аґітує, платить і грозить за кандидатами противними нашим послам, а побачите, що за ними стоять дїдичі, чужі попи і всякі иньші пявки, що все лиш обдирали мужиків а нїколи нїчого доброго для сардака не зробили. Хоч жили межи мужиками і з мужиків нажили немало добра через кількадесять лїт, то аж тепер перед виборами нагадали ся закладати читальнї чи каси, а все то лиш про людске око, аби туманити темних, що ось то і вони нїбито хотять просьвіти і добра людского. А все то тільки обмана, обдирство і шахрайство, бо минуть вибори, минуть ся і їх читальнї та каси, а за піятики і підкупства стягнуть вони собі з мужиків з лихварским процентом, як увійдуть до сойму і не то що не зроблять нїчого доброго для мужика але скасують і все то, що доси наші щирі посли з тяжким трудом вирвали ворогам із зубів.

Панове виборцї!

Ще нїколи а нїколи не мали Ваші голоси такої ваги як сего разу, бо ще не було таких важних виборів як отсї теперішні. А важні преважні сї вибори тому, бо мають рішити, чи буде вже раз конець панованю кривди над правдою. Як буде в новім соймі більше людских послів-заступників нїж дїдичівских, то возьме верх людска правда, то ухвалять наші і волоскі мужицкі посли разом з міскими нові закони а то ось які:

І.) Змінять виборчий закон так, щоби виборцї з кождої громади гласували від разу на п о с л а. Таким способом вийде послом той, котрий має славу в цїлім повітї, що він щирий приятель порадник і помічник сардаків. Тогди не можна буде підкупити виборцїв, бо їх буде не сто а тисячі, а на се не стане нїякого дїдича на Буковинї. Тому треба, аби в соймі всї 12 селяньских послів були щирі мужицкі приятелї, инакше не годні побороти дїдичівских і не буде зміни виборчого закону, як се стало ся на послїдній сесиї.

2.) Скасують обшари двірскі, через що відтак дїдичі мусять платити від свого маєтку ґромадский податок на всї громадскі потреби, від чого стане людем велика полекша, бо громадскі додатки, що виносять сегодня і по сто процент, станут багато меньші. Тому треба в соймі більшости мужицких послів аби переголосували боярских.

3.) Заложать краєвий банок, що буде давати мужикам позички за такий малий процент, якого доси нема нїгде; бо капітал на той банок дасть цїсарска каса а не богачі, що хотять мати з капіталу великі доходи. Мінїстерия вже позволила була на такий краєвий банок аж с ї м с о т т и с я ч корон, але дїдичівска більшість сойму не пристала на банок; тому треба,

аби в соймі був верх народних послів, що хотять такого мужицкого банку.

4) **На школи і на плату учителїв** аби дїдичі платили більше, як доси, а надто аби на то і на всякі иньші нові видатки, які би показали ся потрібні, роздобути гроші иньшим способом а не накладати нїяких нових тягарів на нарід, а противно аби **зменьшити податки,** яких хлїбороби вже тепер не годні платити.

Щоби ухвалити отсї і багато иньших для хлїборобів конечних і пожиточних законів, треба мати в соймі більшість послів. А що всїх послів є 31, тому треба що найменьше мати 16 таких послів, що прихильні до мужиків. Всїх мужицких послів є 12, а то 6 руских а 6 волоских. До наших 6 руских народних кандидатів пристало 6 таких самих приятелїв волоского народу і ще 7 кандидатів на міських послів, отже є їх разом 19. Як вийдуть всї вони послами, тогди мужицка і однакова міщаньска справа виграє, тогди ухвалять сї закони і настане велика полекша народови коштом дїдичів, що доси жили хитро-мудро мужицким і міщаньким коштом.

Ось тепер знаєте, панове виборцї, чому теперішні вибори такі важні, преважні. Тому гласуйте лиш на наших щирих народних кандидатів, вибирайте лиш Ваших випробованих старих послів-заступників і їх двох приятелїв, що прирекли іти рука в руку з нашими славними послами-борцями. Не киньте й одного голосу на противних кандидатів, котрих поставили дїдичі і їх попихачі, за котрими увихають ся всякі пявки, що з панької ласки ссуть кровцю з мужика на посесиях, в пропінациях, коршмах, по канцеляриях і т. д.

Памятайте, що як упаде хочби один з наших народних кандидатів, то упаде і мужицка справа руска, бо як увійде хоч би лиш один дїдичівский кандидат із сїльских виборів, то він буде топорищем дїдичівскої сокири, котрою вороги надїють ся убити мужицку долю, котра залежить від отсих нових законів, які наші народні кандидати хотять доконче переперти на добро сердаків.

Панове шляхта, селяни і міщани!

Як сойм ухвалить зміну виборчого права, то пропаде на віки пановане дїдичів-боярів, бо не вдїють уже при виборах нїчо грішми, а послами виходити муть лиш самі щирі приятелї народу, що заслужать собі на віру і славу усего народу. Новий виборчий закон має надто збільшити число селяньских і міских послів так, що буде їх у троє тілько що тепер, а тим то і їх сила буде потрійна, якої горсточка дїдичівских послів нїколи не поборе.

Оттому то страх, великий страх зібрав усїх дїдичів, бо від сих виборів залежить утрата їх панованя в краю. Оттому то увихають ся дїдичі і їх посїпаки, як скажені, оттому й сиплять грішми, як половою, бо крім утрати паньства жде їх ще й велика страта гроший, як вийдуть послами із сїльских виборів посли, що ухвалять знести двірскі обшари, збільшити дїдичівский податок на школи і учителїв, та заложити краєвий банок, через котрий зменьшать ся доходи всяких паньских банків, а надто ще й визволять ся мужики із залежности від панів.

Оттому, братя хлїбороби, пильнуйте своїх виборцїв, щоби вони не зрадили Вашої справи, не запродали Вашої, Ваших дїтий і внуків долї панам, а щоби всї до одного віддали в пятницю 22. липня с. р. свої голоси на наших щирих народних кандидатів, а то:

в Кіцмани на проф. **Єрофтея Пігуляка,**
в Садаґурі на проф. **Стефана Стоцкого,**
у Вижници на **Николая Василька,**
в Станівцях на госп. **Тодора Левіцкого,**
в Заставнї нарадника суду **Филимона Калитовского,**
а в Серетї на рад. суду **Артура Малика.**

Люди спамятайте ся вже раз!

В Нових Мамаївцях зайшла тими днями оттака пригода: Бідний зарібник Николай Пилович, вернувши ся з жінкою з весїля, скинули з себе сьвяточну одежу і вложили еї до скринї, що стояла в сїнях. Чоловік ляг троха в хатї припочити, а жінка вийшла до городу сапати.

В тім нагадує собі она, що забула скриню, де вложила одежину, замкнути, і кинувши на бік сапу, біжить чим скорше до сїний — до скринї. Вітчинивши скриню, хотїла переконати ся, чи стоять в нїй на місци гроші, котрі она там перед хвилею оглядала. Та де там! В скринї було все на своїм місцї, тільки гроші десь щезли як під воду...... По над 100 срібних левів тяжко зароблених бідаками: мужем, женою і малолїтним хлопчиком, що служить у людий — все щезло в одну хвилю, як би яким чудом. Більше як чотири роки щадили они і зносили кождий крейцар до скринї, як пчоли мід до улия, аж тут закрав ся зручний злодїй і забрав все нараз і пропав без слїду, як камінь у воду. А через дорогу від Пиловичів мешкає голова райфайзеньскої каси Іван Якубович, а у его домі стоїть каса. І щож здає ся було би природнїйше, як занести гроші туда, до каси і зложити їх там на процент. Була би і забезпека перед злодїєм і иньшим нещастєм а заразом була би і двояка иньша користь, бо там би гроші росли та і иньшим людям, що їх хвилево потребують, принесли би хосен. Але щож супроти глупости вдїєш? Кілько то разів Др. Стоцкий наговорив ся людям, щоби гріш не держали по скринях, але складали собі і иньшим у користь до каси, бо там они найбезпечнїйші, там ручить за них увесь маєток членів — в Нових Мамаївцях тот маєток виносить кругло 400.000 корон — де там! Наш мужик боїть ся каси. Він думає, що гріш тільки тодї певний, коли у него в руках. А от виходить, що оно не так. Хто отже не впав єще на голову, нехай собі се добре спамятає та най не чекає аж доказів на своїй власній шкірі, як Николай Пилович. — Цїкаво єще спімнути, що Пиловичі, узнавши про свою страту, далї зробили. Разом з розпукою огорнув сю родину страшний сором перед людьми, щоби сї, Боже борони, про їх страту не дізнали ся. Думають: будуть з нас сьміяти ся, тож не кажім нїкому нїчого. Але як так, по такій великій шкодї, сидїти, з заложеними руками? Отже замісць донести до жандармериї, котра у них мешкає тутже під боком, збирає ся жінка та іде до Чернівцїв до слїпої ворожки! Аж після двох недїль, коли побачили, що мудрість ворожки тут нїчого не помогає, донесли до жандармериї — але відай вже троха за пізно.

Дорогі братя!

Розсїяла ся пшениця по нашій зеленій Буковинї. Стараймо ся милї братя щоби ми в ту пшеницю не впустили кукілю. Бо кукіль то є великий воріг.

Відбули ся по наших селах правибори і ми старали ся як найлїпших виборцїв вибрати, щоби їх голос не зістав ся куколем. Панове виборцї Вижницкого повіту стараймо ся віддати голос на нашого щирого депутата Николая Василька.

Не дивім ся, що якийсь другий кандидат прийде і буде показувати на вербах грушки. То не правда, що він буде обіцяти, що він нам буде робити добро — то ошуканьсто! Ми иньшого кандидата не знаємо крім одного нашого щирого депутата Николая Василька, котрий нас через цїлих шість рік щиро і вірно заступав.

І ви панове виборцї із Садаґурского повіту старайте ся усїми силами і на далї вибрати вашого щирого депутата д-ра Стефана Смаль-Стоцкого бо він є приятель усему рускому народови на Буковинї! І ви панове виборцї із Кіцманецкого повіту вибирайте так само вашого щирого депутата Єротея Пігуляка і на далї. І ви панове виборцї із Вашківского повіту виберіть і на далї Тодора Левіцкого депутатом.

А ви панове виборцї з повіту Заставнецкого, вибирайте п. Филимона Калитовского а ви з Серетского п. Артура Малика! Пшениця то є наші щирі депутати; а кукіль, то є вороги наших депутатів, бо они радї би їх так знищити як кукіль пшеницю, але ми на се не можемо дозволити і наша правда побідити мусить!

В Бергометї н. С.

Танасій Берник
голова читальнї.

Дописи.

Із Мігови н./С.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і шадничої стов. зар. знеобмеженою порукою для громади Мігова над Серетом відбули ся 30. мая 1904 о годинї 2 пополудни в кімнатї господаря Стефана Макаревича з сим дневним порядком: 1. Справоздане старшини про стан товариства і дїяльність старшини. 2. Предложене замкненя рахунків і білянсу за рік 1903. 3. Вибір касиєра і установлене платнї для него. 4. Доповнене членів старшини на місце уступаючих. Збори відбули ся при участи звиж 300 людий. Між ними було можна бачити місцевих учителїв і делеґатів кас пожичкових з Лукавця і Меґи. Збори отворив короткою промовою голова товариства Стефан Макаревич, вказуючи на їх ціль та значінє. Предсїдателем зборів вибрано господаря Стефана Дутку, а писарем учителя Ант. Мандрика. Предсїдатель удїлив голосу голові товариства, котрий в імени старшини висказав всякі змаганя і заходи в цїли піднесеня і розвитку товариства. Відтак приступлено, до замкненя рахунків і білянсу за рік 1903. При сїй точцї показало ся, що старшина, складаюча ся переважно з самих мужиків знаменито вивязала ся з своєї задачі, чого доказом єсть, що всякі рахунки як і провадженє книг касових находить ся в найлучшім порядку.

Стан каси представляє ся слїдуючо: Загальний прихід виносить 6909·76 кор., паї 80 кор., вкладки щадничі 400 корон, пожички на скрипта 6065 кор., відсотки 237·76 кор., кошта адмінїстрацийні 16 кор., готівка виносить 111 кор. На місце уступившого касиєра вибрано касієром уч. Ант. Мандрика, котрий зрік ся нагороди (50 кор.) за свій труд в користь убогого ученика, котрого хоче своїм коштом посилати до ґімназиї в Чернівцях. Заяву сю приняли участники з надзвичайним одушевленем. Доповняючим членом старшини каси вибрано Танасія Мельничука. По укінченю остатної точки замкнув предсїдатель збори, взиваючи присутних до як найчисленнїйшого вписуваня ся в члени, так важного для мужика товариства, та користати з него, місто пхати ся в руки немилосердних пявок.

По замкненю зборів розпочала ся весела забава при охочих звуках мігівскої музики, котра трівала до пізної ночи.

Стефан Макаревич — голова.
Антін Мандрик — касиєр.

Із Пядиківців.

В пятницю, на 1. липня відбули ся у нас правибори. Вже перед ними бунтував піп людий, бо він дав киринникам руку, що тут вийдуть на правиборців Бажанюки. Иньші громади мають панотцїв християньских, а ми маєм попа, що він водить ся з нашими ворогами, щоби лиш міг нам пошкодити. Недавно тому отворила ся у нас читальня, а піп ходить дорогами та намовляє людий, що то читальня унїятска, та що гроші, котрі збирають, будуть відсилати до папста! Деж тут розум? В се віривби хиба такий дурний як ніч. Таже ми знаєм, що письмо не може бути анї православне анї унїятскe. У нас знаходить ся також пару кацапів, котрі кричали із всеї сили „Бижана, Бижана“! а тепер поспускали носи. Кричіть киринники далї! а що ви нам зробили? Нарід пізнав за помочею тутешного учителя п. Тотоєскула, котрий нам також читальню запровадив і учителя Зеленівского, котрий у Пядиківцях мешкає, хто єму брат а хто собі рад. В пятницю приїхав також і сам Бажан на сї вибори із еще двома кумпанами, але не мав лиця іти на вибори, і пішов до коршми і пив там. Пий Бажане пий, поки еще вибори не скінчили ся, бо потому вже гроший не дадуть пани. Але кацапи нїчого не вдїяли. Люди вибрали собі щирих, чесних правиборцїв, котрі віддадуть свої голоси, коли прийде час, на пана Піґуляка.

Сподїєм ся, що і по иньших селах пізнали люди своїх щирих заступників, як н. пр. пана Піґуляка і виберуть також правиборцїв, котрі радо віддадуть свої голоси на щирого народолюбця пана Піґуляка (оно так і стало ся. (Прим. Ред.) Пропадьте геть до лиха, бажанюки, кацапи, народні зрадники, а най жиє нам наш пан Піґуляк.

Всячина.

Дідичівскі аґенти, особливо в Садаґурскім повіті, обіцюють виборцям і по тисячу левів за голос, щоби піддурити ласих на гріш. Але гроші складають у треті руки, з котрих мають їх виборці дістати аж по виборах, а на правду дістануть їх, як рак свисне; бо ті треті руки вірні лиш дідичеви а не виборцям і вернуть гроші аґітаторам а ласі виборці осядуть на леду, бо скаржити за такі гроші годі, як не хотять піти до кримі налу. Навіть вексель, який аґітатор би дав самому виборцеви а не то третому в руки не варта і крейцара, бо хто би заскаржив такий вексель піде до криміналу, як скаже довжник, що ті гроші є за голос. Тому не вірте, люди, дідичівским аґітаторам, не пхайте ся в біду, в кримінал; бо то нечиста і нечестна справа а Юдин гріш не вийде нікому на добро а тілько на лихо, хоч би кому дали готовий гріш у руки, то шило вилізе з мішка, як не тепер, то в четвер. А всіх сьвітлих і честних виборців завзиваємо, щоби пильнували непевних виборців і стежили їх на кождім кроці, з ким вони собі заходять і аби зараз дали знати свому кандидатови, як зміркують щось підозріного. У кого-ж би був який аґітатор з грішми, той най також зараз напише свому кандидатови, хто єго підмовляв і що обіцав чи давав; бо вже того доста, аби замкнути аґітатора до криміналу.

Вже одна пташка пішла до клітки! Один дідичівский аґітатор, що хотів грішми купити голос в Садаґурщині, вже пішов під ключ! Таке буде і з другими, що хотять за марні гроші виманити у виборців голос на ворога мужицкої кляси. Тож остерігайте один другого, аби не попасти в біду, а кождого, хто хоче купувати голоси, стріне заслужена кара в арешті.

Чи зьвірята плачуть? Довгі часи люди сумнївали ся, чи зьвітята є спосібні до плачу. Але найновійші досліди виказази, що деякі можуть плакати. Свен Гедін в своїм творі о подорожі до нутра Азиї подає, що верхоблюди, чуючи конець житя, плачуть так ревно, що чоловік не може на се глядїти без зворушеня. Дальше оповідає співробітник Gazette médicinale (Медичної часописи), що також корови плачуть. Дві робучі корові, що мимо утоми ще раз запряжені були до плуга, стали виливати великі, грубі сльози. Але з сих примірів не можна заключати, що всї ссучі зьвірята є здібні по плачу, бо у деяких нема навіть проводу слїзного.

Казка про вино. Одна турецька казка оповідає про вино: Як Ноя посадив вино прийшов до вина в ночи чорт і сказав: „Люба ростинко, я тебе погною“. Він зарізав перше ягня, потім льва а наконець свиню і їх кровю пільляв землю в округ винограду. Для того, хто вино мірно уживає, є смирний як ягнятко, хто не більше вина, той бурить ся як лев, а хто переборе міру, той качає ся в болотї як безрога.

Кацапским киринникам — посланіє.

Ви в Шипинцї ся загнаша
Нас хателї просьвітяша?
Бог із Вами! Чи не з ума
Ви у лїто так сходяша?...

По що з касой к нам ся пхаша,
Як в нас каса істнуваша?
По що собор нанимаша
І Русинів оскорбляша?!

Таж ви тое добре знаша,
Що кацапми ми бридяша;
Тай не хочем вас слухаша,
Бо давно вже вас пізнаша!

Народ сам вже зміркуваша...
Вас нї раз не шануваша!
Вот як чемно вас пращаша
Що каменем в вас меташа!!

Тепер плечі вас свербяша
І в глазах вам ся крутяша,
Й сорому ви ся набраша.....
— Нет! — сорому ви не маша.

Ѣ-Ы-Ъ-*аша.*

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.